

Analysis the forms of four-syllable word evolve into two syllables in Chinese

*Naris Wasinanon*¹

*Sukanya Wasinanon*²

Abstract

This article analyzes how the forms of four-syllable word evolve into two syllables in Chinese today. The purpose of the study is to study the structure of the original phrase, the relationship between the arrangements and patterns of two-syllable word as well as the features of two-syllable words. It benefits Chinese teaching to understand the origin and use of two-syllable words better.

The analysis finds that there are three kinds of structures of two syllable words that originate from four syllables, 1) Combination 2) Subordination 3) V-N There are eighth forms of arrangement of two-syllables and the original words or phrases, they are 1. AC 2. AD 3. BD 4. BC 5. AB/CD 6. CA 7. CB and 8. DA. These eighth forms are almost the same with the exception of the opposite, CA, CB, DA phrases which is rather rare. Two-syllable acronyms originating from the four-syllable words consist of two words that both can represent the whole meaning.

Keyword: two syllables word, modern Chinese, the form of four-syllable word evolve into two syllables in Chinese

¹ Asst. Prof. Dr., Chinese Studies, Faculty of Chinese Language and Culture, HuachiewChalermprakiet University, naris_wasinanon@yahoo.co.th

² Special Lecturer, Rajamangala University of Technology Krunghthep, Chulalongkorn University and Srinakarinwirot University.

วิเคราะห์รูปแบบคำย่อจาก 4 พยางค์เป็น 2 พยางค์ ในภาษาจีนปัจจุบัน

นริศ วคินานนท์³

สุกัญญา วคินานนท์⁴

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบคำย่อสองพยางค์ในภาษาจีนปัจจุบัน ซึ่งย่อมาจากคำเดิม 4 พยางค์ เพื่อศึกษาเปรียบเทียบโครงสร้างของคำศัพท์ (วลี) เดิมและโครงสร้างของคำย่อสองพยางค์ การเรียงลำดับของคำในคำศัพท์ (วลี) เดิมและคำย่อสองพยางค์ ลักษณะเด่นของคำศัพท์ที่ย่อเป็นคำย่อสองพยางค์ ทำให้เข้าใจที่มาของคำย่อสองพยางค์และสามารถใช้ได้ดียิ่งขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอนภาษาจีน

ผลการวิเคราะห์พบว่าคำย่อสองพยางค์ซึ่งมีที่มาจากคำศัพท์ (วลี) เดิม 4 พยางค์ ส่วนใหญ่เป็นการนำพยางค์ใดพยางค์หนึ่งของคำมูล 2 คำมาสมมาตรรวมกันเป็นคำ 2 พยางค์ ความสัมพันธ์เชิงโครงสร้างของคำศัพท์ (วลี) เดิม 4 พยางค์นั้นมีโครงสร้าง 3 ลักษณะ คือโครงสร้างวลีที่มีความสัมพันธ์แบบคู่ขนาน โครงสร้างวลีแบบส่วนหลักและส่วนขยายและโครงสร้างวลีแบบกริยาและกรรม ซึ่งในการสมมาตรเป็นคำย่อสองพยางค์จะเลือกพยางค์ใดพยางค์หนึ่งของคำมูลมาสมมาตรกับอีกพยางค์หนึ่งของคำมูลคำหลังกลายเป็นคำย่อสองพยางค์ ลำดับการเรียงคำของคำย่อสองพยางค์ซึ่งมาจากคำศัพท์ (วลี) เดิม 4 พยางค์นั้นส่วนใหญ่เรียงเหมือนเดิม โดยมีทั้งหมด 8 แบบคือ 1. แบบ AC 2. แบบ AD 3. แบบ BD 4. แบบ BC 5. แบบ AB/CD 6. แบบ CA 7. แบบ CB และ 8. แบบ DA แต่มี 3 แบบคือ แบบ CA CB และ DA เท่านั้นที่เรียงย้อนลำดับกัน ซึ่งลักษณะการเรียงลำดับของคำย่อแบบนี้มีจำนวนน้อยมาก คำย่อสองพยางค์ที่ประกอบจากคำศัพท์เดิม 4 พยางค์นั้นมาจากการเลือกพยางค์พยางค์หนึ่งของคำมูล 2 คำโดยคำนึงถึงพยางค์หรือหน่วยคำที่สามารถสื่อสำคัญของคำมูลนั้นๆ และเมื่อสมมาตรกันเป็นคำย่อสองพยางค์แล้วสามารถแทนนัยของคำศัพท์ (วลี) เดิมได้

คำสำคัญ: คำย่อภาษาจีนสองพยางค์ ภาษาจีนปัจจุบัน รูปแบบการย่อคำจาก 4 พยางค์เป็น 2 พยางค์

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาจีน คณะภาษาและวัฒนธรรมจีน มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

⁴ อาจารย์พิเศษมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลกรุงเทพ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

บทนำ

ภาษามีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอตามการเปลี่ยนแปลงหรือพัฒนาการอย่างต่อเนื่องของสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและปัจจัยอื่นๆ สารเนื้อหาของภาษาซึ่งประกอบด้วยคำศัพท์ เสียง และไวยากรณ์ ซึ่งคำศัพท์เป็นส่วนที่มีการเปลี่ยนแปลงรวดเร็วที่สุด เพราะคนเราต้องการสื่อสารถ่ายทอดข้อมูล รับข่าวสาร หรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างถูกต้องเหมาะสม ด้วยเหตุนี้จึงจำเป็นต้องสร้างคำศัพท์ใหม่ขึ้นมาเพื่อตอบสนองกับสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ๆ อยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะยุคแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศในศตวรรษที่ 21 นี้ ซึ่งการกระจายข้อมูลข่าวสารเป็นไปอย่างรวดเร็วและกว้างขวาง มนุษย์เราจึงจำเป็นต้องหาวิธีการในการจัดการปัญหาและเรื่องราวต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วตามที่ต้องการเช่นเดียวกันกับคำศัพท์ที่ใช้ในปัจจุบันซึ่งย่อมต้องการความสั้นกระชับและสะดวกรวดเร็วในการสื่อสารด้วยเหตุนี้จึงมีการสร้างคำสองพยางค์ภาษาจีนขึ้นใหม่จำนวนหนึ่งโดยใช้วิธีนำคำศัพท์หรือวลีซึ่งประกอบด้วยคำมูล 2 คำมาย่อคำหรือทอนคำให้สั้นลงเป็นคำย่อสองพยางค์ เพื่อให้สามารถสื่อความหมายได้ง่ายและสะดวกรวดเร็วยิ่งขึ้น

ภาษาจีนโบราณส่วนมากเป็นคำพยางค์เดียว เมื่อถึงปลายสมัยจ้านกั๋ว (ราว 220 ปีก่อนคริสต์ศักราช) เนื่องจากสภาพสังคมเจริญก้าวหน้า เศรษฐกิจก็มีการพัฒนามากขึ้น ระดับความคิดของคนเราก็ได้พัฒนาหรือเปลี่ยนไปตามสภาพของสังคมแต่ด้วยเหตุที่ต้องถ่ายทอดความคิดให้แม่นยำชัดเจนยิ่งขึ้นนั้นจึงต้องมีการสร้างศัพท์ภาษาจีนขึ้นเช่นกัน ดังนั้นในเอกสารโบราณฉู่ฉือ ซึ่งมีคำศัพท์ 2 พยางค์เป็นจำนวนมาก (แม้ว่าจะประกอบกันขึ้นยังไม่ตายตัวก็ตาม) ในสมัยราชวงศ์ถัง (พ.ศ. 618-907) คำสองพยางค์กลายเป็นคำศัพท์พื้นฐานอันแสดงถึงลักษณะเด่นทางชนชาติของจีนยุคข้อมูลข่าวสารในปัจจุบันจึงมีการใช้อยู่คำที่สั้นกระชับรัดเพื่อความสะดวกรวดเร็วในการสื่อสาร ด้วยเหตุนี้คำย่อในภาษาจีนยังคงถูกเก็บรักษาไว้ซึ่งลักษณะเด่นทางชนชาติที่สืบทอดกันมา คำศัพท์ 2 พยางค์จึงเป็นคำศัพท์ที่นิยมใช้กันมากในภาษาจีนและนับวันจะมีการสร้างคำศัพท์ 2 พยางค์ใช้กันในปัจจุบันมากขึ้น ผู้เขียนพบว่าคำศัพท์ 2 พยางค์ในภาษาจีนซึ่งมีที่มาจากคำเดิม 4 พยางค์ (วลีที่มี 4 พยางค์) เป็นลักษณะที่โดดเด่นของภาษาจีนโดยเฉพาะอย่างยิ่งคำศัพท์ใหม่ในปัจจุบันมีแนวโน้มเป็นคำย่อสองพยางค์เป็นส่วนใหญ่ บทความนี้เป็นการวิเคราะห์คำย่อสองพยางค์ที่เกิดจากคำศัพท์ 4 พยางค์ในภาษาจีนปัจจุบัน เพื่อศึกษาถึงรูปแบบความสัมพันธ์ของคำศัพท์เดิม

และวิธีการสร้างคำย่อสองพยางค์เพื่อให้ผู้เรียนและผู้สอนสามารถจดจำและเข้าใจที่มาของคำศัพท์สองพยางค์มีการย่อมาได้อย่างไร ความสัมพันธ์ทางโครงสร้างของคำเดิมและคำย่อ การเรียงลำดับของคำย่อ 2 พยางค์ที่เกิดจากคำเดิม 4 พยางค์ และเมื่อเข้าใจถึงประเด็นที่กล่าวมาข้างต้นจะช่วยให้อธิบายที่มาของคำย่อสองพยางค์ได้ถูกต้อง

ลักษณะของคำศัพท์สองพยางค์จากคำศัพท์เดิม 4 พยางค์ (วลี 4 พยางค์)

เป็นที่ทราบกันดีแล้วว่า คำศัพท์ภาษาจีนโบราณและคำศัพท์ภาษาจีนในปัจจุบันมีแนวโน้มเป็นคำที่มีหลายพยางค์ แต่คำศัพท์สองพยางค์เป็นคำศัพท์ที่มีจำนวนมากกว่า และคำศัพท์ใหม่ส่วนหนึ่งเกิดจากการย่อคำโดยการสมาสคำของคำสองคำ คำศัพท์ใหม่ในปัจจุบันส่วนใหญ่แล้วก็จะใช้วิธีการย่อคำเป็นคำศัพท์สองพยางค์ เช่น “零批” ย่อมาจาก “零售批发” “修配” ย่อมาจาก “修理配件” “公厕” ย่อมาจาก “公共厕所” “港澳” ย่อมาจาก “香港 澳门” เป็นต้น คำศัพท์สองพยางค์เหล่านี้ส่วนใหญ่ย่อมาจากคำเดิม 4 พยางค์ ในพจนานุกรมคำย่อที่ใช้บ่อยในภาษาจีน 《汉语常用简称词典》 มีคำย่อที่เป็นสองพยางค์จำนวน 2,805 คำ และจากการสำรวจคำย่อสองพยางค์ซึ่งมีที่มาจากคำศัพท์เดิม 4 พยางค์ มีมากถึงร้อยละ 34 และในพจนานุกรมคำย่อภาษาจีน 《汉语缩略语词典》 มีคำย่อสองพยางค์มากถึงร้อยละ 36 เห็นได้ว่าคำย่อที่เป็นคำศัพท์สองพยางค์ในปัจจุบันนี้มีจำนวนไม่น้อยและมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น

โครงสร้างของคำศัพท์เดิมซึ่งย่อมาเป็นคำย่อ 2 พยางค์

คำศัพท์หรือวลีภาษาจีน 4 พยางค์ส่วนใหญ่ประกอบด้วยคำมูลสองพยางค์ 2 คำซึ่งมีรูปแบบค่อนข้างตายตัวคล้ายกับสุภาษิต 4 พยางค์ที่ไม่สามารถสลับตำแหน่งหรือเปลี่ยนคำหรือเพิ่มลดคำได้ เพื่อให้เห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น สามารถจำแนกลักษณะของโครงสร้างคำตามความสัมพันธ์ของคำได้ดังนี้

1. โครงสร้างแบบคู่ขนาน เกิดจากกลุ่มคำหรือวลีที่สมาสกัน 2 คำ (บางวลีอาจจะมีความเชื่อมด้วย) เมื่อวลีลักษณะนี้ย่อเป็นคำสองพยางค์จะมีการเลือกใช้คำใดคำหนึ่งของคำศัพท์นั้นๆ แล้วสมาสกันเป็นคำย่อ เช่น

1.1 คำนามวลีย่อเป็นคำย่อสองพยางค์

文学艺术 ย่อเป็น 文艺 教师学生 ย่อเป็น 师生

物理化学 ย่อเป็น 物化 样式形态 ย่อเป็น 样态
 苏州杭州 ย่อเป็น 苏杭 成绩(和)效率 ย่อเป็น 绩效

1.2 คำกริยาลี้อย่อเป็นคำย่อสองพยางค์

称赞表扬 ย่อเป็น 赞扬 展览(并)评议 ย่อเป็น 展评
 帮助扶持 ย่อเป็น 助扶 扩大和增加 ย่อเป็น 扩增

1.3 คำคุณศัพท์ลี้อย่อเป็นสองพยางค์

深奥微妙 ย่อเป็น 奥妙 干燥并寒冷 ย่อเป็น 干冷
 悲哀而壮烈 ย่อเป็น 悲壮 安宁和快乐 ย่อเป็น 安乐

2. โครงสร้างส่วนหลักและส่วนขยาย เป็นวลีที่เกิดจากคำศัพท์สองคำโดยคำหน้าขยายคำหลัง (อาจจะมีการช่วยเสริมโครงสร้าง的地 ก็ได้) เมื่อย่อคำเป็นสองพยางค์จะเลือกใช้คำมูลคำใดคำหนึ่งของคำหน้าและคำมูลใดคำหนึ่งของคำพยางค์หลังประกอบเข้าด้วยกันเป็นคำย่อคำใหม่เช่น

2.1 คำนามวลีย่อเป็นคำย่อสองพยางค์

农用物资 ย่อเป็น 农资 共同(的)责任 ย่อเป็น 共责
 文化改革 ย่อเป็น 文革 国内(的)资本 ย่อเป็น 内资

2.2 คำกริยาลี้อย่อเป็นคำย่อสองพยางค์

暂时停止 ย่อเป็น 暂停 单独排列 ย่อเป็น 单列
 悲哀地叹息 ย่อเป็น 哀叹 感伤地怀念 ย่อเป็น 感怀
 暗中杀害 ย่อเป็น 暗杀 协助办理 ย่อเป็น 协办

3. โครงสร้างวลีแบบกริยาและกรรม เป็นวลีที่ประกอบด้วยส่วนหน้าเป็นคำกริยา ส่วนหลังเป็นกรรม (คำนาม) เมื่อย่อเป็นสองคำแล้วจะเลือกใช้คำใดคำหนึ่งของคำแรกสมาสกับคำใดคำหนึ่งของคำหลัง เช่น

制造血液 ย่อเป็น 造血 保持价值 ย่อเป็น 保值
 妨碍做事 ย่อเป็น 碍事 保护安全 ย่อเป็น 保安

หวังลีถิง (2553) ได้กล่าวไว้ว่า คำย่อที่เขาหมายถึงนั้นสามารถใช้คำนามหรือโครงสร้างคำนามประกอบขึ้นหรือใช้คำที่ไม่ใช่คำนามมาประกอบขึ้นเป็นคำย่อก็ได้ และได้เน้นถึงความหมายของคำศัพท์เดิมและคำย่อนั้นต้องมีความหมายเหมือนกันเห็นได้ว่าคำย่อที่สร้างขึ้นมานั้นจะมีโครงสร้างเหมือนกับคำศัพท์เดิมและในมิติความสัมพันธ์ของโครงสร้างวลีเดิม (คำศัพท์เดิม) มีความสัมพันธ์ 3 แบบ คือวลีแบบคู่ชื่อนาน วลีแบบส่วนขยายและส่วนหลัก วลีแบบคำกริยาและคำนาม (กรรม) ความสัมพันธ์เหล่านี้วลีแบบส่วนขยายและส่วนหลักจะมีจำนวนมากที่สุด

ลำดับและรูปแบบของย่อคำสองพยางค์ซึ่งมาจาก 4 พยางค์

ลำดับและรูปแบบของคำย่อ 2 พยางค์ที่มาจากคำศัพท์เดิม 4 พยางค์มีทั้งหมด 6 รูปแบบคือ

1. แบบ AC (ABCD→AC) ใช้คำที่ 1 พยางค์ที่ 1 และคำที่ 2 พยางค์ที่ 1 ตัวอย่างเช่น

科学技术→科技	文化教育→文教
公共关系→公关	超级市场→超市
鉴定证明→鉴证	节约减少→节减
放开、调整→放调	评定和聘用→评聘
扩大股份→扩股	劝说退后→劝退

2. แบบ AD (ABCD→AD) ใช้คำที่ 1 พยางค์ที่ 1 และคำที่ 2 พยางค์ที่ 2 ตัวอย่างเช่น

外交部长→外长	高等院校→高校
搭乘汽车→搭车	联合调查→联查
增加生产→增产	整顿作风→整风
安静清闲→安闲	按照情理→按理
超量储存→超存	能源消耗→能耗

3. แบบ BD (ABCD→BD) ใช้คำที่ 1 พยางค์ที่ 2 และคำที่ 2 พยางค์ที่ 2 ตัวอย่างเช่น

香港客商→港商	著名院校→名校
儿童服装→童装	联合举办→合办
生产总值→产值	方便人民→便民
深入头脑→入脑	学生来源→生源
快速投递→速递	开拓扩展→拓展

4. แบบ BC (ABCD→BC) ใช้คำที่ 2 พยางค์ที่ 1 และคำที่ 1 พยางค์ที่ 1 ตัวอย่างเช่น

经营销售→营销	华侨领袖→侨领
森林警察→林警	迅速溶化→速溶
摆脱贫困→脱贫	逼迫迁离→迫迁
称赞颂扬→赞颂	向上浮动→上浮
继续增加→续增	预约聘请→约聘

5. แบบ AB/CD (ABCD→AB/CD) ใช้คำที่ 1 หรือคำที่ 2 จาก 4 พยางค์ ตัวอย่างเช่น

清华大学→清华

复旦大学→复旦

说文解字→说文

黄帝内经→内经

经济特区→特区

国家公制→公制

6. แบบ CAคือ (ABCD→CA) ใช้พยางค์ที่ 3 ตามด้วยพยางค์ที่ 1 ตัวอย่างเช่น

火焰喷射→喷火

心情安定→安心

心情舒畅→舒心

柱状火焰→火柱

7. แบบ CB (ABCD→CB) ใช้คำที่ 3 ตามด้วยพยางค์ที่ 2 จาก 4 พยางค์ ตัวอย่างเช่น

孤陋寡闻→寡陋

振幅调制→调幅

8. แบบ DA (ABCD→DA) ใช้คำที่ 4 ตามด้วยพยางค์ที่ 1 จาก 4 พยางค์ ตัวอย่างเช่น

牙齿清洗→洗牙

检查身体→体检

การประกอบคำย่อสองพยางค์ของโครงสร้างภายในวลีเดิม (คำศัพท์เดิม 4 พยางค์)

ภาษาจีนที่ใช้กันในปัจจุบันนั้นจะมีคำย่อสองพยางค์เกิดขึ้นจำนวนมาก ซึ่งแตกต่างจากภาษาจีนในอดีตและภาษาจีนโบราณทั้งนี้เนื่องจากพัฒนาการทางสังคม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่เจริญก้าวหน้าไปไกลมินวัตกรรมใหม่ๆ เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา ดังนั้นคำศัพท์ที่ใช้เรียกวัตถุสิ่งของหรือคำที่ใช้ในการนิยามความหมายของสิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ๆ จึงมีการกำหนดหรือสร้างขึ้นตามด้วยเช่นกัน การสร้างคำใหม่ๆ ขึ้นเพื่อสามารถจำกัดความหมายของสิ่งนั้นๆ ได้ถูกต้องได้จึงใช้การย่อคำเพื่อให้เกิดความรวดเร็วและง่ายต่อการสื่อสาร การเกิดขึ้นของคำย่อสองพยางค์ส่วนใหญ่เกิดขึ้นจากคำศัพท์เดิมที่มีอยู่สมาสก้นสองคำ (สี่พยางค์) และย่อเป็นคำศัพท์สองพยางค์ซึ่งส่วนใหญ่เป็นคำที่กำหนดขึ้นตายตัวไม่สามารถเพิ่มหรือลดทอนอีกได้ คำย่อสองพยางค์ที่ประกอบกันขึ้นจากคำศัพท์สองคำ 4 พยางค์นั้นประกอบขึ้นได้อย่างไร มีวิธีการนำคำมาประกอบขึ้นเป็นคำย่ออย่างไร พอจะสามารถอธิบายได้ 3 ประเด็นคือ

1. สองคำที่ใช้แทนที่ในพยางค์คู่ของคำย่อเป็นคำมูลที่สื่อความหมายหรือแทนความหมายของคำได้ดี

คำย่อที่มี 4 พยางค์ส่วนใหญ่ย่อเป็นสองคำหรือสองพยางค์ประกอบขึ้น ในการย่อดังกล่าวจะเลือกใช้คำมูลของคำในสี่พยางค์(สองคำ)นั้น และมักจะเลือกใช้คำสำคัญที่สามารถสื่อความหมายได้ หรือเลือกคำมูลซึ่งสามารถแทนความหมายของคำในคำเดิมสี่พยางค์นั้น ด้วยที่คำเดิมนั้นเป็นวลีที่ตายตัว เมื่อลดคำหรือย่อคำแล้วก็จะประกอบเป็นคำที่ตายตัวเช่นกัน ไม่สามารถแทรกคำหรือตัวคำได้ และระหว่างพยางค์ก็ไม่มีเสียงหยุดพัก ดังตัวอย่างเช่น

(1) 南大 ย่อมาจาก 南京大学 โดยคำว่า 南 ใช้แทนคำว่า 南京 และคำว่า 大 แทนคำว่า 大学

(2) 地铁 ย่อมาจาก 地下铁道 โดยคำว่า 地 ใช้แทนคำว่า 地下 และคำว่า 铁 แทนคำว่า 铁道

(3) 组稿 ย่อมาจาก 组织稿子 โดยคำว่า 组 ใช้แทนคำว่า 组织 และคำว่า 稿 แทนคำว่า 稿件

(4) 联检 ย่อมาจาก 联合检查 โดยคำว่า 联 ใช้แทนคำว่า 联合 และคำว่า 检 แทนคำว่า 检查

เห็นได้ว่าตัวอย่างที่ (1) และ (2) เป็นคำย่อด้านนาม คำย่อจึงมักจะมี ความหมายโดยเฉพาะตัวอย่างที่ (3) และ (4) เป็นคำย่อที่ไม่ใช่คำนามอันประกอบขึ้น จากคำใดคำหนึ่งในสองคำนั้นประกอบกันขึ้น กล่าวคือเมื่อสร้างเป็นคำย่อจะนำเอาคำคำหนึ่งของแต่ละคำมาประกอบกันเป็นคำใหม่เช่น 组 (จัดตั้ง รวมกัน) มีความหมายว่า 组织 และสามารถประกอบกับคำมูลอื่นสมาสเป็นคำใหม่อีกมากมายเช่น 组办、组合、组建、组团、组装 เป็นต้น แต่คำว่า 织 นั้น ไม่ได้มีความหมายว่าตั้ง จัดตั้ง รวมกลุ่ม แต่มีความหมายที่เกี่ยวกับการใช้เส้นใย หรือด้ายปักหรือถักทอเป็นผ้าแพรหรือพวกสิ่งทอ แม้ว่าจะสามารถสมาสเป็น คำประสมก็ตามแต่ก็ไม่ได้มีความหมายเกี่ยวข้องโดยตรงกับต้นร่าง ต้นฉบับอีก ตัวอย่างคือคำว่า 联 ซึ่งมีความหมายว่าร่วมกันสามารถประกอบเป็นคำได้อีกมากมายเช่น 联合、联办、联演、联评、联销 เป็นต้น ส่วนคำว่า 检 นั้นสามารถประสมเป็นคำว่าได้เช่น 检查、体检、纪检、互检、预检 เป็นต้น ด้วยเหตุนี้คำมูลในคำย่อนั้นสามารถเป็นตัวแทนความหมายของคำคำได้ดี

2. โครงสร้างของคำย่อดังกล่าวเหมือนกับโครงสร้างคำเดิม 4 พยางค์ (วลี 4 พยางค์)

คำย่อดังกล่าวในภาษาจีนมาจากคำเดิม 4 พยางค์ โดยใช้คำมูลในคำแรก และคำมูลในคำที่สองมาสมาสหรือประกอบกันขึ้นเพื่อสื่อความหมายใหม่หรือ

ขยายความหมายให้กว้างขึ้น โดยมีความสัมพันธ์ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น เมื่อย่อเป็นคำย่อสองพยางค์แล้ว รูปแบบโครงสร้างของคำย่อนั้นก็ยังคงเป็นโครงสร้างเดิม เช่น

โครงสร้างวลีคู่ขนาน (联合)

科学技术	ย่อเป็น 科技	审查评估	ย่อเป็น 审评
比较分析	ย่อเป็น 比析	称赞表扬	ย่อเป็น 赞扬
监视控制	ย่อเป็น 监控	驱使推动	ย่อเป็น 驱动
灾难祸殃	ย่อเป็น 灾殃	研究评判	ย่อเป็น 研评

โครงสร้างแบบส่วนขยายและส่วนหลัก (偏正)

邮票展览	ย่อเป็น 邮展	主任委员	ย่อเป็น 主委
统一招聘	ย่อเป็น 统招	联合经营	ย่อเป็น 联营
空中小姐	ย่อเป็น 空姐	平均价格	ย่อเป็น 均价
服兵的年龄	ย่อเป็น 兵龄	彩色电视	ย่อเป็น 彩电

โครงสร้างแบบคำกริยาและคำนาม (กริยาและกรรม) (动宾)

保管粮食	ย่อเป็น 保粮	收入外汇	ย่อเป็น 收汇
组织稿件	ย่อเป็น 组稿	促进销售	ย่อเป็น 促销
计划生育	ย่อเป็น 计生	捐献精子	ย่อเป็น 捐精
扫除毒品	ย่อเป็น 扫毒	停止销售	ย่อเป็น 停销

จากตัวอย่างข้างต้นเห็นได้ว่า โครงสร้างของคำเดิมเป็นโครงสร้างอะไรเมื่อย่อเป็นคำย่อสองพยางค์ก็ยังคงเป็นคำประสมที่มีโครงสร้างเหมือนวลีเดิม เช่น โครงสร้างวลีหรือคำเดิม 4 พยางค์ที่มีโครงสร้างวลีคู่ขนานเช่น 科学技术 เมื่อเป็นคำย่อสองพยางค์เป็น 科技 ก็เป็นคำประสมแบบคู่ขนาน 邮票展览 เป็นโครงสร้างวลีแบบส่วนขยายและส่วนหลัก เมื่อย่อเป็นคำย่อสองพยางค์เป็น 邮展 คำประสมนี้เป็นโครงสร้างแบบส่วนขยายและส่วนหลักเช่นกัน 保管粮食 โครงสร้างแบบคำกริยาและกรรม ย่อเป็นคำประสม 保粮 โครงสร้างภายใน ก็เป็นคำกริยาและกรรมเช่นเดียวกัน เป็นต้น

3. คำย่อที่มาจากวลีแบบคู่ขนาน (วลีที่ประกอบด้วยคำชนิดเดียวกัน) กรณีที่เป็นชื่อเฉพาะ เช่น ชื่อประเทศ สถานที่ เป็นต้นซึ่งเป็นที่ยอมรับใช้บ่อยในหนังสือพิมพ์หรือการรายงานข่าว เมื่อสองคำสมาสกันจะย่อเป็นคำย่อสองพยางค์ เช่น 香港澳门 ย่อเป็น 港澳 苏州杭州 ย่อเป็น 苏杭 ในลักษณะเดียวกันจะย่อเป็นคำสองพยางค์ได้เช่นกัน เช่น 香港台湾 ย่อเป็น 港台 นอกจากนี้ชื่อประเทศ

สองประเทศมักจะย่อเหลือเพียงสองพยางค์ เช่น 中国泰国 ย่อเป็น 中泰 美国日本 สามารถย่อเป็น 美日 เป็นต้น

บทสรุป

คำศัพท์ที่เกิดขึ้นใหม่ๆ ในภาษาจีนปัจจุบันส่วนใหญ่มักจะใช้รูปแบบของการย่อคำเป็นคำสองพยางค์ และคำย่อสองพยางค์นั้นวันยังมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ถ้าผู้เรียนหรือผู้สอนภาษาจีนเข้าใจลักษณะของคำย่อสองพยางค์แล้วจะช่วยให้เรียนหรือสอนภาษาจีนได้อย่างเข้าใจยิ่งขึ้น คำย่อสองพยางค์ส่วนใหญ่มาจากคำศัพท์เดิม (วลี) 4 พยางค์ซึ่งเป็นการสมาสของคำสองคำอาจจะเป็นโครงสร้างคำนามหรือคำที่ไม่ใช่คำนามก็ได้ ความสัมพันธ์ของวลีที่ย่อเป็นคำสองพยางค์นั้นมีโครงสร้าง 3 ลักษณะคือ โครงสร้างวลีที่มีความสัมพันธ์แบบคู่ขนาน โครงสร้างวลีแบบส่วนหลักและส่วนขยายและโครงสร้างวลีแบบกริยาและกรรม ซึ่งเมื่อย่อคำเป็นคำย่อสองพยางค์จะเลือกคำใดคำหนึ่งในแต่ละคำมาสมากับคำอีกคำหนึ่งกลายเป็นคำย่อสองพยางค์ ลำดับการเรียงคำของคำย่อสองพยางค์ซึ่งมาจาก 4 พยางค์ (วลี) นั้นส่วนใหญ่เรียงเหมือนกันกับวลีหรือคำเดิม 4 พยางค์ มีทั้งหมด 6 แบบคือ 1. แบบ AC 2. แบบ AD 3. แบบ BD 4. แบบ BC 5. แบบ AB/CD 6. แบบ CA 7. แบบ CB และ 8. แบบ DA และมีเพียงรูปแบบ CA/CB/DA เท่านั้นที่เรียงย้อนลำดับกันซึ่งลักษณะการเรียงลำดับของคำย่อแบบนี้มีจำนวนน้อยมาก คำย่อสองพยางค์ที่ประกอบจากคำศัพท์เดิม 4 พยางค์ (วลี 4 พยางค์) นั้นจะเลือกคำจากวลีเดิมสองคำโดยคำนึงถึงคำคำนั้นสามารถสื่อความสำคัญของคำศัพท์เดิมได้กล่าวคือแต่ละคำที่เลือกมามีลักษณะเป็นตัวแทนของคำได้ดีด้วยเหตุนี้จึงเห็นได้ว่าการสร้างคำย่อสองพยางค์มีแนวโน้มใช้กันแพร่หลายในภาษาจีนปัจจุบันและหากได้เข้าใจที่มาของคำย่อสองพยางค์และความหมายจะช่วยให้เรียนภาษาจีนและสอนภาษาจีนได้ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- 陈长房. 英汉多功能词典[M]. 商务印书馆国际有限公司. 2011.
- 李振杰. 汉语常用简称词典 (英语解释)[M]. 北京: 北京语言学院出版社. 1993.
- 施宝义, 徐彦文. 汉语缩略语词典[M]. 北京: 外语教学与研究出版社. 1990.
- 陆善采. 实用汉语语义学[M]. 上海: 学林出版社. 1993.
- 王立廷, 沈基松, 张小平. 现代文化语汇丛书: 缩略语 [M]. 北京: 新华出版社. 1998.
- 张小克. 现代汉语缩略语新论 [J]. 广西民族学院学报 (哲学社会科学版), 2004年03期: 112-116.
- 中国社会科学院语言研究所词典编辑室. 现代汉语词典(修订本) [M]. 北京: 商务印书馆. 1996.
- 钟嘉陵. 现代汉语缩略语词典 [M]. 山东: 齐鲁书社. 1986.